

Azərbaycan Cənubi Qafqaza sülh gətirilməsində israrlıdır

Bu qənaət BMT Baş Assambleyasının 77-ci sessiyasının tribunasından da səsləndirildi

Amma otuz il ölkəmizin ərazilərinin 20 faizini işğal altında saxlayan, həmin ərazilərdəki ev-əşiklərimizi, ictimai əmlakımızı talan edib satan, şəhər və kəndləri viranəyə çevirən, Xocalı soyqırımını törədən, bir milyon azərbaycanlıya qaçqın-köçkün taleyi yadsadan, beynəlxalq aləmin çağırışlarına, Azərbaycanın sülh danışıqları təkliflərinə məhəl qoymayan Ermənistanın nümayiş etdirdiyi quduzluğu görəndə inandım ki, müharibə həyatın qaçılmaz qanunudur. Biz o qanuna əməl etməsəydik, gələcək nəsillər bizi bağışlamazdı. Azərbaycan dövləti otuz illik səbir və təmkinin nəticə vermədiyini görəndə həmin "qanuna əməl etdi".

Biz indi alman filosofun "sülh müharibə edənlər arasında qurulan xoşbəxtlik körpüsüdür" tezisinin öz regionumuzda reallaşdırılmasına çalışırıq. Bunun üçün İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra yaranmış yeni reallıqlar kifayət etməli idi. Ancaq çox təəssüf ki, Ermənistan rəhbərliyi bütün dünyanın qəbul etdiyi həmin reallıqları tanımaq istəmir.

Bu fikirlər Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər naziri Ceyhun Bayramovun Nyu-Yorkda BMT Baş Assambleyasının 77-ci sessiyasının Ümumi Müzakirələri çərçivəsində səsləndirdiyi bəyanatda da öz əksini tapmışdır. Ölkəmizin baş diplomati dünyaya ictimaiyyətinə xatırlatdı ki, son aylar ərzində Ermənistan və Azərbaycan arasında birbaşa dialoq da daxil olmaqla təmaslarda dinamikanın artmasına baxmayaraq, Ermənistan tez-tez təxribatlara əl atır, gərginlik yaradır və Azərbaycanla davam edən normalaşma prosesinə xələl gətirir.

Bəli, bu gün dünyada hamı görür ki, Azərbaycan qalib ölkə olsa da, Ermənistanla diktə dilində danışmaq istəmir, sülh təklifləri irəli sürür və qarşı tərəfin bu təkliflərə münasibət bildirməsini gözləyir. Xatırladaq ki, Azərbaycan 1990-cı illərin əvvəllərində Ermənistanın – əsasını ərazi iddiaları, beynəlxalq hüququn yanlış şərhli, uydurma tarixi hekayələr və irqçi motivlər təşkil edən təcavüzündən ciddi zərər çəkib. Hələ o zaman BMT-nin Təhlükəsizlik Şurası yekdilliklə Azərbaycanın suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə və beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinin toxunulmazlığına öz dəstəyini ifadə etmiş və bütün işğalçı qüvvələrin Azərbaycan ərazilərindən çıxarılmasını tələb etmişdi. Baş Assambleya da belə etdi.

Bu zaman diqqət yetirilməli məqamlardan biri də BMT Təhlükəsizlik Şurasının mövqeyi ilə bu beynəlxalq

XIX əsr alman filosofu Fridrix Nitşenin bu ifadəsini **hələ tələbəlik illərimdə oxumuşdum. Açıqı, o zaman "Müharibə həyatın qaçılmaz qanunudur" ifadəsi ilə qətiyyəli barışa bilmirdim. Çünki müharibənin törətdiyi qan-qadalar, məşəqqət və məhrumiyyətlərlə bağlı çox oxumuşdum və atamın əlində, qolunda "yaşayan" faşist silahlarından qalmış qəlpələrin ona nə qədər əzab verdiyini də görmüşdüm. Dörd-beş il od-alov arasında döyüşmüş insanın övladı "müharibə həyatın qaçılmaz qanunudur" ifadəsi ilə barışa bilməzdi. Amma...**

təşkilatın təhsil, elm və mədəniyyət sahəsində xüsusi təsisatı olan UNESCO-nun mövqeyinin üst-üstə düşməməsidir. Belə ki, Təhlükəsizlik Şurası hələ münaqişənin ilk illərində Azərbaycanın suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə və beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinin toxunulmazlığına öz dəstəyini ifadə etmiş və bütün işğalçı qüvvələrin Azərbaycan ərazilərindən çıxarılmasını tələb etmişdi. UNESCO isə Azərbaycanın dövlətlərinə baxmayaraq, İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra ölkəmizə missiya göndərərək imtina edir. Belə ki, ölkəmizin ərazisinin Ermənistan tərəfindən işğalı 2020-ci ildə başa çatsa da, hələ də UNESCO-nun missiyası gəlməyib və Azərbaycan diplomati BMT tribunasından həmin missiyanın göndərilməsi üçün növbəti çağırışı dilə gətirir.

Çünki təxminən 30 il ərzində etnik təmizləmə həyata keçirən Ermənistan azərbaycanlıların geri qayıtmasının qarşısını almaq və bu ərazilərin ilhaqını təmin etmək məqsədi ilə beynəlxalq humanitar hüququ kobud şəkildə pozaraq,

Ermənistandan və üçüncü ölkələrdən erməniləri kütləvi şəkildə ölkəmizin işğal olunmuş ərazilərinə köçürməklə qanunsuz məskunlaşma siyasətini həyata keçirib. Bu isə hərbi cinayət, hüquqşünasların leksikonunda isə insan hüquqlarının dövlət səviyyəsində pozulması kimi qiymətləndirilir. Yeni əsrlər boyu həmin ərazilərdə yaşamış azərbaycanlıların bütün hüquqlarını əlindən alandan sonra onların ata-baba torpaqlarında da müxtəlif ölkələrdən gətirilmiş insanlar məskunlaşdırılmışdı. Azərbaycan buna imkan verə bilməzdi və vermədi.

Ermənistan rəhbərliyi 2020-ci il noyabrın 10-da bütün dünyanın gözü qarşısında üçtərəfli Bəyanata imza ataraq öhdəliklər götürmüşdü. Elə dünyanın gözü qabağında da həmin öhdəliklərin heç birini yerinə yetirmir. Yeni regionda sülhün bərqərar edilməsini əngəlləməyə çalışır. Azərbaycan isə Cənubi Qafqaza sülh gətirilməsində israrlıdır. Elə ona görə də xarici işlər nazirimiz BMT tribunasından xatırlatdı ki, Azərbaycan regional sülh, sabitlik və inkişafa sadıqdır:

Müharibə həyatın qaçılmaz qanunu, sülh isə müharibə edənlər arasında qurulan xoşbəxtlik körpüsüdür.

Fridrix NİTSŞE

"Ermənistan və Azərbaycan arasında məhraban qonşuluq münasibətlərinin qurulması tamhüquqlu regional normalaşma yolu ilə təhlükəsiz, sabit və firavan Cənubi Qafqazın qurulmasının açarındır".

Mütəxəssislərin fikrincə, regionda sülhə nail olmağın əsas şərtlərindən biri də Ermənistan ilə Azərbaycan arasında dövlət sərhədlərinin delimitasiya və demarkasiyası prosesinin başlanması, nəqliyyat və kommunikasiya əlaqələrinin açılması, o cümlədən, beynəlxalq nəqliyyat şəbəkəsinin tərkib hissəsi olan Zəngəzur dəhlizinin yaradılması istiqamətində səylər göstərilməsidir. Təəssüf ki, bu sahədə də lazım olan təşəbbüsləri ancaq Azərbaycan tərəfi göstərir. Ermənistan isə daim bu təşəbbüsləri əngəlləməyə çalışır. Elə son aylar ərzində də rəsmi İrəvan ölkələrarası birbaşa dialoq da daxil olmaqla təmaslarda dinamikanın artmasına baxmayaraq, tez-tez təxribatlara əl atır, gərginlik yaradır və Azərbaycanla davam edən normalaşma prosesinə xələl gətirir.

Bugünkü reallıqlar ondan ibarətdir ki, Azərbaycan regionda gərginliyin mövcudluğunda maraqlı deyil və ola da bilməz. Çünki işğaldan azad edilmiş ərazilərdə genişmiqyaslı bərpa-quruculuq işləri həyata keçirən Azərbaycan regionda sülh və sabitlik yaradılmasına çalışır ki, ölkəyə investisiya cəlb edilməsi çətinləşməsin. Elə son hərbi əməliyyatlar da münaqişədən sonra irimiqyaslı investisiya, reabilitasiya və yenidənqurma layihələrinin həyata keçirildiyi ərazilərə yaxın yerdə baş verib.

Bütün bunlar onu deməyə əsas verir ki, Ermənistanın hansısa cəhdinə, səyinə, çalışmasına baxmayaraq, Azərbaycan regionda sülh gətirilməsinə nail olacaq. Bunu biz də istəyirik, Ermənistan istisna olmaqla region ölkələri də, elə Şimalı – Cənublu, Şərqli – Qərblə bütün dünya da. Ona görə də Ermənistanın fitnəkarlığı, riyakarlığı, terror və təxribatları ancaq bu işğalçı ölkənin özünə ziyan və peşmanlıqlar gətirəcək.

İttifaq MİRZƏBƏYLİ,
"Xalq qəzeti"